

«ETYKA OGÓLNA»

TEZY EGZAMINACYJNE (kierunek: *filozofia / teologia / pedagogika* – rok I)

1. Zagadnienia wstępne. Czym jest *etyka*? Miejsce etyki w ogólnej klasyfikacji filozofii. Rozróżnienia metodologiczne terminów: «czyn» «uczynienie» oraz demarkacja pojęć: «etyka» i «moralność» (etymologia i wzajemne relacje) Powody powstawania rozmaitych etyk
2. Filozoficzne podstawy etyki. (Człowiek jako *osoba* i *podmiot*)
3. Podział i rodzaje etyki
4. Reprezentatywne opinie o związku „*etyka - moralność*”: Martin Heidegger, Paul Ricoeur i Mieczysław A. Krąpiec
5. Zagadnienie „*normy*” w etyce
6. David Hume i problem istnienia etyki jako nauki o moralności
7. Etyka a inne dyscypliny filozoficzne; etyka a nauki szczegółowe; etyka a teologia moralna
8. Definicja i metoda etyki
9. Sokrates i początki etyki jak nauki. Sokratejski „*Intelektualizm etyczny*”
10. „*Norma moralności*” – definicja oraz stawiane jej kryteria
11. Spór o „*normę moralności*” – *eudajmonizm*
12. Spór o „*normę moralności*” – *deontonomizm*
13. Spór o „*normę moralności*” – *personalizm*. Możliwość utylitaryzmu etycznego – jako obiektywnej „*normy moralności*”
14. „*Czyn*” a „*uczynienie*”. Czyn ludzki jako akt wolny, rozumny i konieczny
15. Podstawowy podział wolnych aktów ludzkich
16. Przeszkody ograniczające wolność aktów ludzkich
17. Struktura aktu rozumu i woli. Proces podejmowania decyzji wg schematu św. Tomasza z Akwinu. Źródła moralności czynu
18. Sumienie jako „*norma moralności*” oraz „*norma normans*” i „*norma normata*”. Definicja oraz istotne cechy sumienia
19. Najważniejsze rodzaje sumienia (podział ze względu na podane w trakcie wykładu kryteria)
20. Deformacje sumienia
21. Cnoty i wady. Definicje, podział oraz mechanizm ich powstawania
22. *Prawo naturalne*. Istota, źródła, obowiązywalność oraz główne dezyderaty
23. *Prawo stanowione* (pozytywne) – istota, jego sens oraz cel. Relacje oraz odniesienia prawa *lex civile* do *ius naturae*
24. Kwestia tzw. „*autonomii*” etyki oraz związku etyki z metafizyką i religią
25. Nowożytne koncepcje etyczne: *Egoizm i indywidualizm etyczny* Thomasa Hobbesa oraz *krytycyzm etyczny* Davida Hume’a
26. Nowożytne koncepcje etyczne: *Imperatyw kategoryczny i deontonomizm* Immanuela Kanta oraz *przewartościowanie wartości* Fryderyka Nietzsche’go

27. Nowożytne koncepcje etyczne: Utylitaryzm etyczny Jeremy'ego Benthama i Johna S. Milla oraz *personalizm etyczny* Friedricha Schleiermachera

- LEKTURA OBOWIĄZKOWA: K. WOJTYŁA, *Elementarz etyczny*, Wrocław 2000